

Adam Drozdek

TATISZCZEW I NIEZBĘDNOŚĆ TEOLOGII
Streszczenie

Tatiszczew był zdolnym administratorem, lecz pamięta się go dziś głównie ze względu na monumentalną Historię rosyjską, wydaną dopiero po jego śmierci. Zalicza się go do głównych przedstawicieli Oświecenia w Rosji. Choć uważał się za niekompetentnego w dziedzinie filozofii i teologii, rozważał zagadnienia teologiczne i filozoficzne w Rozmowie dwóch przyjaciół o pożytku wiedzy i szkół, w Historii oraz w Testamencie. Wierzył, że dusza jest doskonała i że ciało jest przeszkodą w ujawnianiu jej doskonałości, że wszystko, co Bóg stworzył, jest dobre, a zło płynie z nieumiarkowanego użytkowania tego, co stworzone. Wierzył w istnienie dwóch praw – naturalnego i objawionego – i próbował bez powodzenia obydwie prawa pogodzić. Podkreślał wagę edukacji jako drogi do porządnego życia, a podstawą edukacji miała być znajomość praw boskich, a więc teologia. Miał wielki respekt dla Piotra I i dla wszelkiej władzy, nawet niekompetentnej, co wynikało z jego przekonania, że wszelka władza pochodzi od Boga. Wyraża się w tym jego wiara w opatrnościowy wpływ Boga na losy poszczególnych ludzi i całych narodów, w czym zdecydowanie był przeciwnikiem deizmu.